

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ - ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Το Μυστήριο του Γάμου

Τ.Θ. 34034, 5309 Παραλίμνι - Κύπρος
Τηλ. +357 23812444 / 456, Τηλεομ. +357 23812459
e-mail: pndiaconia@imconstantias.org.cy www.imconstantias.org.cy

Προετοιμασία για το γάμο

1) Σπουδαιότητα του γάμου

Ο γάμος, ως θεσμός, έχει έναν ακαταμάχητο συνήγορο, τη φύση. Η φυσική έλξη που παρατηρείται ανάμεσα στα δύο φύλα, σε ένα άνδρα και μία γυναίκα, τα οδηγεί στο γάμο. Με αυτή την έννοια ο γάμος είναι συνομήλικος με την ανθρωπότητα και αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες εκδηλώσεις της ανθρώπινης ζωής, καθώς και ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα στη ζωή του ανθρώπου. Σε άλλα γεγονότα όπως η γέννηση ή ο θάνατος ο άνθρωπος δεν έχει λόγο, στο γάμο όμως, η απόφαση ανήκει αποκλειστικά στον ίδιο.

Η σπουδαιότητα του γάμου συνεπάγεται και κατάλληλη προετοιμασία πριν από αυτόν. Η σύναψη γάμου σημαίνει την ανάληψη ευθύνης απέναντι στον άλλο, απέναντι στα παιδιά, καρπό του γάμου και απέναντι στην κοινωνία, καθώς και τον αμοιβαίο σεβασμό. Είναι υπεύθυνη πράξη και έτσι πρέπει να αντιμετωπίζεται. Ως εκ τούτου απαιτείται προετοιμασία των νέων για ένα τόσο σοβαρό θέμα. Και η προετοιμασία αυτή είναι πολλαπλή. Όταν δύο άνθρωποι αποφασίζουν να συνδεθούν με το μυστήριο του γάμου, πρέπει απαραίτητα να γνωρίζουν τις διαστάσεις των αναγκών, των υποχρεώσεων και των ευθυνών ο ένας για τον άλλο και τα παιδιά που θα αποκτήσουν. Πρέπει να γνωρίσουν τι σημαίνει γάμος, οικογένεια και ποιος ρόλος της στην κοινωνία και το έθνος.

Επιβάλλεται οι προσερχόμενοι στον γάμο να αντιληφθούν τη σπουδαιότητα που έχει για την κοινωνία και το έθνος μας η δημιουργία μια υγιούς οικογένειας. Η οικογένεια είναι το κύτταρο και η βάση της κοινωνίας. Για να είναι υγιής η κοινωνία μας, χρειάζεται και η οικογένεια να είναι υγιής. Οικογένεια με σωστές σχέσεις μεταξύ των μελών, που θα δένονται αρμονικά με αγάπη και θα έχουν ως κέντρο τον Χριστό και την Εκκλησία. Από κοινωνιολογικές παρατηρήσεις, αλλά και από την ιστορία του γένους μας, διαπιστώνεται ότι πάντα η υγιής οικογένεια

αποτελούσε τη δύναμη του Έθνους.

Ταυτόχρονα ο γάμος λαμβάνει και πνευματική διάσταση. Η σχέση του άνδρα και της γυναίκας παραλληλίζεται με τη σχέση του Χριστού με την Εκκλησία, σύμφωνα με τον απόστολο των εθνών Παύλο (βλ. Εφεσ. 5, 22 και εξής). Η κορύφωση της έννοιας του γάμου είναι η θυσία του ενός υπέρ του άλλου. Αυτή η θυσιαστική αγάπη ανάγει το ανδρόγυνο από τα πρόσκαιρα στα αιώνια, στη Βασιλεία του Θεού. Γι' αυτό άλλωστε και στην ευχή της λύσης των στεφάνων του γάμου η Εκκλησία επεύχεται: «ανάλαβε τους στεφάνους αυτών εν τη βασιλεία σου, ασπίλους και αμώμους...».

2) Πνευματική, ψυχολογική και σωματική προετοιμασία

Χρειάζεται πνευματική, ψυχολογική, αλλά και σωματική προετοιμασία, η οποία θα επιτευχθεί με την κατανόηση του σκοπού του γάμου, τη γνώση των ιδιαιτεροτήτων του άλλου φύλου, τη διαμόρφωση κριτηρίων για την επιλογή του ή της συζύγου και πνευματικό αγώνα με σκοπό τη σωτηρία και θέωση. Πρέπει επίσης να αντιληφθεί κανείς τις σοβαρές ευθύνες, τον κόπο και μόχθο που συνεπάγεται η ανατροφή και διαπαιδαγώγηση των παιδιών.

α) Σκοποί του γάμου

Σύμφωνα με τη διδασκαλία της Αγίας Γραφής και των Πατέρων της Εκκλησίας, οι βασικότεροι και κυριότεροι σκοποί του γάμου είναι: α) η σωματική και πνευματική ολοκλήρωση των συζύγων, δεδομένου ότι, κατά την απόφαση του Δημιουργού Θεού «ου καλόν είναι τον άνθρωπον μόνον...» και β) η σωτηρία των συζύγων, καθώς και των παιδιών που θα αποκτήσουν. Ως εκ τούτου οι δύο σύζυγοι πρέπει να στηρίζουν ο ένας τον άλλο στον καθημερινό αγώνα της επιβίωσης, αλλά και στον πνευματικό τους αγώνα. Ταυτόχρονα με την ανατροφή των παιδιών τους, οφείλουν να τα διαπαιδαγωγήσουν χριστιανικά. Ο βασικότερος σκοπός του γάμου θα λέγαμε εν κατακλείδι, είναι η σωτηρία των συζύγων και των παιδιών που θα αποκτήσουν.

Στην *Ευχή* της ακολουθίας του αρραβώνα αναφέρεται, ότι η σύναψη του ζεύγους γίνεται «...εις βοήθειαν και διαδοχήν του γένους των ανθρώπων». Πράγματι φυσική συνέπεια του γάμου, είναι η τεκνογονία, η απόκτηση απογόνων. Αυτός είναι και ένας από τους καρπούς του γάμου. Τα παιδιά είναι αποτέλεσμα της αγαπητικής κοινωνίας και ένωσης των συζύγων με την ευλογία του Θεού. Με την τεκνοποιία οι σύζυγοι γίνονται συνδημιουργοί με τον Θεό. Σίγουρα και η τεκνογονία είναι και αυτή ένας από τους σκοπούς του γάμου, όχι όμως ο κύριος σκοπός. Δεν είναι σωστό να υποταχθεί ο γάμος στην τεκνογονία. Άλλωστε υπάρχουν και άτεκνα ζευγάρια. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο γάμος τους είναι άκυρος.

β) Γνώση ιδιαιτεροτήτων του άλλου φύλου

Κριτήρια για επιλογή συζύγου

Κάτι ιδιαίτερα σημαντικό για να πετύχει ένας γάμος, είναι η γνώση των ιδιαιτεροτήτων του άλλου φύλου. Από την αρχή ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο «άρσεν και θήλυ». Διαφορετική είναι η ψυχολογία και η ψυχοσύνθεση της γυναίκας και διαφορετική του άνδρα. Οι γυναίκες συνήθως είναι πιο ευαίσθητες και «σκέφτονται» περισσότερο με την καρδιά. Οι άντρες από την άλλη βάζουν μπροστά τη λογική και είναι πιο αντιδραστικοί και ενθουσιώδεις. Υπάρχουν και άλλα στοιχεία φυσικά τα οποία οι μελλοντικοί νεόνυμφοι πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη.

Καλό είναι επίσης να διαμορφώσει κανείς κριτήρια για την επιλογή του ή της συζύγου. Η επιλογή του ή της συζύγου δεν πρέπει να γίνεται επιπόλαιο, ούτε μέσα σε ένα κλίμα ενθουσιασμού. Από την άλλη δεν πρέπει να θέσουμε πολύ ψηλά τον πήχη, ούτε να ζητάμε ένα υπερ - άνθρωπο για σύζυγο. Κάποια κριτήρια, όπως κοινωνική και ακαδημαϊκή μόρφωση, καλός και συγκαταβατικός χαρακτήρας κ.α., είναι σημαντικό να τα λάβουμε υπόψη για την επιλογή του ή της συζύγου. Ωστόσο δεν πρέπει να απαιτούμε παράλογα πράγματα. Επίσης δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι όλοι είμαστε άνθρωποι με αδυναμίες και πάθη.

γ) Υπερνίκηση του εγώ - Καθαρότητα καρδιάς και σώματος

Ένα άλλο πολύ σημαντικό στοιχείο είναι ότι χρειάζεται πνευματικός αγώνας για την υπερνίκηση του εγώ. Ο γάμος είναι ένα γεγονός που καθορίζει τη συνέχεια της ζωής των δύο ανθρώπων που τον αποφασίζουν. Η αρμονία στη συμβίωση απαιτεί υπομονή και ταπείνωση, παραίτηση του καθενός από το εγωιστικό του θέλημα, αγάπη και υποχωρητικότητα. Αυτά θα τα πετύχουν οι σύζυγοι και με δική τους προσπάθεια αλλά κυρίως με τη βοήθεια του Θεού.

Στην κατάλληλη προετοιμασία για τον γάμο συμβάλλει επίσης τα μέγιστα ο αγώνας για καθαρότητα καρδιάς και σώματος, δηλαδή αγνότητα. Άλλωστε από υγιείς γονείς γεννιούνται συνήθως υγιή παιδιά. Γι' αυτό αποτελεί χρέος των μελλοντικών γονέων προς τα παιδιά που θα γεννήσουν, η φροντίδα για διατήρηση της υγείας τους. Σε αυτό συμβάλλει τα μέγιστα, μεταξύ άλλων και η διατήρηση της αγνότητας μέχρι τον γάμο.

Όλα αυτά θα τα επιτύχουν οι νέοι με πνευματικό αγώνα, με τη σύνδεση με Πνευματικό πατέρα και τη συμμετοχή στη λατρευτική και μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας μας.

3) Οικονομική προετοιμασία - οικονομική αποκατάσταση

Η δημιουργία νοικοκυριού και οικογένειας έχει και οικονομικές προεκτάσεις. Για τον λόγο αυτό απαιτείται επαγγελματική τακτοποίηση, ώστε να καλύπτονται οι δαπάνες και να αποφεύγονται μελλοντικές προστριβές που πιθανόν να έθεταν σε δοκιμασία το γάμο, όπως δυστυχώς συμβαίνει πολλές φορές. Η επαγγελματική αποκατάσταση είναι ιδιαίτερα σημαντική για το «κτίσιμο» οικογένειας. Η λειτουργία ενός σπιτιού, το μεγάλωμα των παιδιών απαιτούν δαπάνες. Ως εκ τούτου επιβάλλεται η κατά το δυνατόν και υπό τις περιστάσεις καλύτερη οικονομική τακτοποίηση.

Αναμφίβολα ζούμε σε δύσκολες εποχές. Πολλοί άνθρωποι

αντιμετωπίζουν οικονομικά προβλήματα. Πολλοί είναι και οι άνεργοι, κυρίως νέοι. Ωστόσο χρειάζεται υπομονή και επιμονή, ώστε να βρεθεί μια εργασία, η οποία να καλύπτει οικονομικά το νέο νοικοκυριό. Εάν είναι εξαιρετικά δύσκολο να βρεθεί δουλειά και για τους δύο, τότε μπορεί να εργάζεται έστω ο ένας. Κάτι ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι δεν πρέπει να είμαστε απόλυτοι και να ζητάμε δουλειά μόνο σε αυτό που σπουδάσαμε ή ειδικευτήκαμε. Μπορούμε έστω προσωρινά να ασκήσουμε οποιοδήποτε επάγγελμα. Άλλωστε κανένα επάγγελμα δεν είναι ντροπή.

Η συνήθεια του τύπου μας που οι γονείς ενισχύουν οικονομικά τα παιδιά τους, όταν μπορούν, είναι ένας τρόπος στήριξης της οικογένειας. Φυσικά αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να αναλάβουν πλήρως τη διατροφή και διαβίωσή τους, στερούμενοι οι ίδιοι τα απαραίτητα. Ωστόσο μια βοήθεια από τους γονείς, έστω και μικρή, συμβάλλει τα μέγιστα τους νεόνυμφους στο κτίσιμο νοικοκυριού και οικογένειας.

4) Ελεύθερη συμβίωση

Πολλοί ισχυρίζονται ότι για να είναι επιτυχημένος ένας γάμος, πρέπει οι μελλόνυμφοι να ζήσουν μαζί για ένα χρονικό διάστημα και να έχουν ολοκληρωμένες σχέσεις. Ακόμη υπάρχουν και αυτοί που ισχυρίζονται πως δεν χρειάζεται γάμος, παρά μόνο ο άνδρας και η γυναίκα να συζούν χωρίς καμιά δέσμευση. Αυτά τα ακούμε συχνά στην εποχή μας, όχι δηλαδή πως δεν υπήρχαν πιο παλιά.

Βέβαια μια περίοδος μερικής δέσμευσης για αλληλογνωριμία είναι απαραίτητη για τα πρόσωπα, που πρόκειται να συνάψουν γάμο. Με την ελεύθερη συμβίωση όμως η αγάπη τοποθετείται στο επίπεδο της καθαρής συναλλαγής και ο γάμος μετατρέπεται σε εύθραυστη κοινωνική σύμβαση, η οποία προτάσσει την ικανοποίηση των βιολογικών λειτουργιών και το άλλο πρόσωπο γίνεται αντικείμενο πειραματισμού. Σε τελική ανάλυση, η ελεύθερη συμβίωση είναι επιλογή ανευθυνότητας, που καταργεί τις όποιες υποχρεώσεις και προτάσσει μόνο το ατομικό συμφέρον.

Ο γάμος στην Παλαιά και Καινή Διαθήκη

1) Ο γάμος στην Παλαιά Διαθήκη

Στη διήγηση για τη δημιουργία του ανθρώπου στο βιβλίο της Γενέσεως, στο πρώτο δηλαδή βιβλίο της Αγίας Γραφής, συναντά κανείς στοιχεία τα οποία εισάγουν το θέμα του γάμου στην Παλαιά Διαθήκη. Η διάκριση του ανθρώπου σε «άρσεν και θήλυ» (Γεν. 1, 27), δηλαδή σε άνδρα και γυναίκα, η δημιουργία της Εύας από την πλευρά του Αδάμ (Γεν. 2, 21-22) και η ευλογία από τον ίδιο τον Θεό Δημιουργό να πληθυνθούν και να αναλάβουν την ευθύνη της δημιουργίας του Θεού (Γεν. 1, 28), είναι μερικά από τα στοιχεία αυτά.

Στην Παλαιά Διαθήκη ο γάμος τυγχάνει ιδιαίτερης τιμής, ωστόσο δεν είχε θρησκευτικό ή δημόσιο χαρακτήρα, αλλά αποτελούσε ιδιωτική υπόθεση των οικογενειών από τις οποίες προέρχονταν οι σύζυγοι. Στο όλο τελετουργικό του γάμου δεν υπήρχει βέβαια κάποια ιερολογία, δηλαδή ευχές από κάποιον ιερέα, μαρτυρείται όμως η σύνταξη του γαμήλιου συμβολαίου (Μαλ. 2, 14), τα στέφανα (Άσμα Ασμ. 3, 11), καθώς και η παράδοση των χειρών και οι λόγοι ευλογίας, που δίνονταν στους νεόνυμφους από τους γονείς ή κηδεμόνες τους (Τωβίτ 7, 12 -14) και τους ιερείς του Ιουδαϊσμού.

2) Ο γάμος στην Καινή Διαθήκη

Η σύσταση του μυστηρίου του γάμου βρίσκεται ουσιαστικά στην Καινή Διαθήκη, με το θαύμα της μεταβολής του νερού σε κρασί στο γάμο της Κανά από τον Ιησού Χριστό (Ιω. 2, 1-12). Με την εκεί θαυματουργική παρουσία Του ευλογεί το γάμο και τον ανάγει σε μυστήριο. Κατά τον άγιο Γρηγόριο το Θεολόγο, μετά το θαύμα στην Κανά ο Χριστός είναι «τιμητής του γάμου και νυμφαγωγός» (PG 36, 381B). Επιπλέον η μεταβολή του νερού σε κρασί προαναγγέλλει και το κεντρικό μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, εντός της οποίας αναπτύχθηκε η ιερολογία του χριστιανικού γάμου.

Ο απόστολος των εθνών Παύλος αναφερόμενος στο γάμο, λέει: «το μυστήριον τούτο μέγα εστίν, εγώ δε λέγω εις Χριστόν και εις την εκκλησίαν». (Εφεσ. 5, 32). Ανάγει δηλαδή την ένωση του άνδρα και της γυναίκας στην ένωση του Χριστού με την Εκκλησία. Η ένωση του Χριστού με την Εκκλησία αποτελεί τύπο και εικόνα της ενώσεως του άνδρα με τη γυναίκα.

Ο γάμος αποτελούσε μυστήριο από τα πρώτα χριστιανικά χρόνια. Αυτό το μαρτυρούν αρκετοί Πατέρες της Εκκλησίας και εκκλησιαστικοί συγγραφείς, όπως ο Ιγνάτιος Αντιοχείας, ο Κλήμης Αλεξανδρείας, ο Τερτυλλιανός και άλλοι. Η σημερινή μορφή της ακολουθίας του μυστηρίου του γάμου παγιώθηκε τον 9^ο αιώνα.

*Τα υλικά και ορατά στοιχεία του μυστηρίου του γάμου
Κεντρικά σημεία της ακολουθίας του γάμου*

1) Γενικά

Να σημειώσουμε ότι το μυστήριο του γάμου συνδεόταν εξ αρχής με τη Θεία Ευχαριστία, η οποία αποτελεί το κέντρο των Μυστηρίων. Δεν αποτελεί απλό καθαγιασμό ενός βιολογικού φαινομένου, δηλαδή της ένωσης ενός άνδρα και μιας γυναίκας, αλλά υπέρβαση της ένωσης αυτής μέσα στην προοπτική της εσχατολογικής βασιλείας του Θεού. Γι' αυτό και η τέλεση του γάμου εντάχθηκε εξ αρχής στην θεία Λειτουργία, πράγμα που σήμερα ένεκα των περιστάσεων και των αναγκών, έχει λησμονηθεί.

2) Η ευλογία των νεονύμφων

Στην Ακολουθία του γάμου προηγούνται δύο εκτεταμένες ευχές στις οποίες περιέχεται όλη η διδασκαλία της Αγίας Γραφής και η θεολογία της για το γάμο. Εκείνο που είναι σημαντικό είναι να υπογραμμιστεί η ευλογία των νεονύμφων με τη συνεχή επανάληψη της ευλογίας και περιλαμβάνει όλες τις όψεις της ζωής τους.

3) Τα δακτυλίδια (βέρες)

Τα δακτυλίδια χρησιμοποιούνται από αρχαιοτάτων χρόνων, σαν σύμβολα της υπόσχεσης για γάμο και συχνά τα συναντούμε και στην Παλαιά Διαθήκη. Εκτός όμως από τα σύμβολα του δεσμού μεταξύ των δύο, είναι και σύμβολα εξουσίας και τιμής. Στην αρχαία εποχή, ο άνδρας, έδινε με το δακτυλίδι την εξουσία στη γυναίκα του, να άρχει μέσα στο σπίτι του.

Η εξουσία και τιμή που συμβολίζει το δακτυλίδι φαίνεται και στην παραβολή του ασώτου, κατά την οποία ο πατέρας δίνει εντολή να βάλουν δακτυλίδι στο δεξί χέρι του γιου του, ως ένδειξη ότι τον δέχεται ξανά ως γιο του, ελεύθερο και όχι ως δούλο.

Στο χριστιανικό γάμο το δακτυλίδι γίνεται σφραγίδα της γαμήλιας συμφωνίας και επιβεβαίωσης αυτής της σχέσης. Επίσης είναι σύμβολο τιμής, καθαρότητας, αμοιβαίας εμπιστοσύνης και αλληλοπροσφοράς των συζύγων.

Στο μυστήριο του γάμου τα δακτυλίδια ευλογούνται από τον ιερέα πάνω στο ευαγγέλιο. Ακολούθως ο ιερέας, με τα δακτυλίδια στο χέρι, κάνει το σημείο του σταυρού πάνω από τα κεφάλια τους και τα τοποθετεί στο δάκτυλο του δεξιού τους χεριού. Οι κουμπάροι, μάρτυρες της σύνδεσης των δύο, στη συνέχεια, ανταλλάζουν τα δακτυλίδια μεταξύ τους τρεις φορές.

Η ανταλλαγή των δακτυλιδιών συμβολίζει επίσης την εξάρτηση του ενός από τον άλλο, την αγάπη που θα μοιράζονται στο εξής και τη δέσμευση να παραμένουν πιστοί ο ένας στον άλλο.

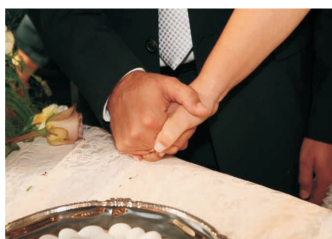
4) Η άρμωση των χειρών

Σε κάποιο σημείο της ακολουθίας ο ιερέας, προσευχόμενος για την ένωση τους, με ομοφροσύνη σε «σάρκα μία», ενώνει συμβολικά τα δεξιά χέρια του γαμπρού και της νύμφης.

Συγκεκριμένα στην τρίτη ευχή «ο Θεός ο άγιος, ο πλάσας εκ χοός τον άνθρωπον...», γίνεται η άρμοση - ένωση των χειρών από τον ιερέα στο σημείο της ευχής που αναφέρει: «... και άρμοσον τον δούλον σου (τόνδε) και την δούλη σου (τήνδε), ότι παρα σου αρμόζεται ανδρί γυνή».

Την άρμοση των χειρών των νεονύμφων την ώρα του γάμου τη συναντάμε και στην αρχαιότητα, στην Παλαιά Διαθήκη και την εκκλησιαστική γραμματεία. Είναι μια ωραία συμβολική συνήθεια, η οποία σημαίνει την αδιάσπαστη και διηνεκή ένωση των νεονύμφων. Τα χέρια παραμένουν ενωμένα καθ' όλη τη διάρκεια της ακολουθίας δείχνοντας την αιωνιότητα της ένωσης αυτής. Από εκείνη τη στιγμή «αρμόζονται», βρίσκονται δηλαδή, σε αρμονία ψυχής και σώματος. Σημαίνει επίσης ότι η ένωση αυτή είναι θέλημα Θεού. Σε τελική ανάλυση είναι ο Θεός που προσφέρει τον ένα σύζυγο στον άλλο. Γίνεται ο ίδιος νυμφαγωγός.

Ο θεολόγος Σωκράτης Νίκας γράφει ότι όπως κάποτε ο Θεός, ο πρώτος νυμφαγωγός, ένωσε τα χέρια του Αδάμ και της Εύας, έτσι και τώρα, ο ίδιος ο Θεός, εναποθέτει τη ζωή του καθενός στην αγάπη του άλλου. Ο άγιος Συμεών Θεσσαλονίκης αναφέρει ότι η άρμοση των χειρών δηλώνει «το τέλειον της ενώσεως».

5) Τα στέφανα και η στέψη των νεονύμφων

Τα στέφανα είναι αρχαιότατη κοσμική, εορταστική, λατρευτική, γαμήλια, αλλά και νεκρική συνήθεια. Η αρχική χρήση των στεφάνων ήταν καθαρά θρησκευτική. Η χρήση τους δηλαδή επιτρεπόταν μόνο στις θρησκευτικές εορτές και θυσίες. Στην ακολουθία του Γάμου τα στέφανα έχουν το συμβολισμό της εισόδου στη Βασιλεία του Θεού.

Τα στέφανα του γάμου υπενθυμίζουν τα στέφανα των μαρτύρων, τονίζοντας τη μαρτυρική διάσταση της Χριστιανικής ζωής και τις άμετρες θυσίες, που χρειάζεται να γίνουν μέσα στο γάμο, για να φτάσουν οι σύζυγοι στην τελείωση. Η Εκκλησία στεφανώνει τους νεονύμφους και για τον πνευματικό τους αγώνα

για εγκράτεια και αγνότητα. Ας φέρουμε στο σημείο αυτό και το γεγονός ότι οι αθλητές στεφανώνονταν για τη νίκη τους και τον αγώνα τους στους Ολυμπιακούς και άλλους αγώνες.

Τα στέφανα είναι επίσης σύμβολα βασιλικά. Με το γάμο δημιουργείται ένα νέο βασίλειο, το σπίτι και η οικογένεια των δύο νεόνυμφων. Ο ιερέας αφού ευλογήσει τα στέφανα πάνω στο ευαγγέλιο, κάνει το σημείο του σταυρού πάνω από τα κεφάλια τους και επικαλείται τον ίδιο τον Θεό, να τους στεφανώσει με δόξα και τιμή, στο νέο μικρό τους βασίλειο, όπου θα πρέπει να κυβερνήσουν με σύνεση, σοφία, δικαιοσύνη και αγάπη.

Σε κάποια στιγμή της ακολουθίας του γάμου ο ιερέας παίρνει με το δεξί του χέρι και τα δύο στέφανα και πρώτα κάνει με αυτά το σημείο του σταυρού στο κεφάλι του γαμπρού λέγοντας τρεις φορές «Στέφεται δούλος του Θεού (τάδε) την δούλην του Θεού (τήνδε)...». Κάθε φορά στο τέλος αυτής της πράξης σταυρώνει με τα στέφανα ολόκληρο το σώμα του γαμπρού. Το ίδιο κάνει κατόπιν ο ιερέας στη νύμφη λέγοντας «Στέφεται η δούλη του Θεού (τάδε) τον δούλον του Θεού (τόνδε)...». Μετά θέτει τα στέφανα στα κεφάλια τους, ψάλλοντας το «Κύριε ο Θεός ημών δόξη και τιμή στεφάνωσον αυτούς».

6) Το κοινό ποτήριο και ο άρτος

Για την Εκκλησία ο άρτος και το κοινό ποτήριο έχουν λειτουργική σημασία. Είναι κατάλοιπα της εποχής εκείνης, κατά την οποία ο

γάμος τελείτο μέσα στη Θεία Λειτουργία και οι νεόνυμφοι συμμετείχαν στη Θεία Ευχαριστία. Τώρα που ο γάμος τελείται εκτός της Θείας Λειτουργίας, ο άρτος και το κοινό ποτήριο δεν είναι το Σώμα και το Αίμα του Χριστού, αλλά συμβολικά υπενθυμίζουν ότι ο γάμος βρίσκει το αληθινό νόημα του μέσα στη Θεία Ευχαριστία. Διατηρώντας τα στοιχεία του άρτου και του κρασιού μέσα στο μυστήριο του γάμου η Εκκλησία, υπενθυμίζει στους νεόνυμφους ότι θα πρέπει να ενώνονται τακτικά και να αγιάζονται μέσα στη Θεία Λειτουργία, με τη συμμετοχή τους στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας.

Η κοινή αυτή συμμετοχή τους στο ποτήρι και τον άρτο συμβολίζει επίσης ότι από τώρα θα μοιράζονται τα πάντα στη ζωή, τόσο τις χαρές όσο και τις λύπες και θα σηκώνουν ο ένας το φορτίο του άλλου. Θα αλληλοστηρίζονται και θα βοηθά ο ένας τον άλλο στις δύσκολες στιγμές. Από τώρα και στο εξής κανένας δεν είναι μόνος, αλλά έχει τον άλλο δίπλα του.

7) Ο λεγόμενος «χορός» του Ησαΐα

Η χαρμόσυνη ακολουθία του γάμου συμπληρώνεται με τον λεγόμενο «χορό» του Ησαΐα. Είναι τα πρώτα βήματα των νεόνυμφων πλέον στην καινούργια αρχή της ζωής τους που έχει επίκεντρο το Χριστό και το Ιερό Ευαγγέλιο. Ο ιερέας, ψάλλοντας τη χαρμόσυνη αυτή είδηση της εκπλήρωσης της προφητείας του Ησαΐα, με τη γέννηση του Χριστού, οδηγεί το γαμπρό και τη νύμφη, γύρω από το τραπέζι, όπου είναι τοποθετημένο το Ευαγγέλιο, ψάλλοντας τρεις ύμνους. Ο πρώτος είναι το «Ησαΐα χόρευε...». Παρόμοιο τυπικό έχουμε και στις χειροτονίες κληρικών, όπου οι χειροτονούμενοι περιέρχονται τρεις φορές την Αγία Τράπεζα ή και στο Βάπτισμα, όπου ο νεοφώτιστος με τον ή την ανάδοχο του

περιέρχονται την κολυμβήθρα και το τραπέζι με το ιερό Ευαγγέλιο, για να δηλωθεί η χάρη που έλαβαν με την Ιεροσύνη ή με το Βάπτισμα. Οι σύζυγοι κάνουν τα πρώτα τους βήματα οδηγούμενοι από την Εκκλησία, που αντιπροσωπεύεται από τον Ιερέα. Τους καλεί να κινούνται πάντοτε με κέντρο της ζωής τους το σαρκωμένο Λόγο του Θεού, το Χριστό, που έχει γεννηθεί από την Παρθένο Μαρία. Τους καλεί να κάνουν το Χριστό στύλο και κέντρο της οικογένειάς τους. Μόνο έτσι θα μπορέσουν να σταθούν γερά, μέσα στη φουρτούνα της ζωής και να αξιωθούν να φτάσουν στη θέωση.

Με το δεύτερο ύμνο, καλούμε τους Άγιους μάρτυρες της Εκκλησίας να πρεσβεύουν, υπενθυμίζοντας ξανά τη μαρτυρική διάσταση της Χριστιανικής ζωής και του γάμου, αλλά και το τελικό στεφάνωμα των νικητών. Με τον τρίτο ύμνο αναπέμπουμε δοξολογία στο Χριστό, το καύχημα των Αποστόλων και το αγαλίσμα των Μαρτύρων. Για χάρη του Χριστού, είναι που δεχόμαστε το μαρτύριο της αγαπητικής συμβίωσης, ομολογώντας το Θεό ως Τριάδα ομοούσιο.

Ο χορός αυτός εκφράζει ακόμη τη φυσική χαρά, την πνευματική ανανέωση και το πανηγυρικό αίσθημα που συνοδεύει το γάμο. Όντως ο γάμος γεμίζει τους νεόνυμφους, τους συγγενείς και φίλους, με αισθήματα χαρά και αγαλλίασης. Γι' αυτό και μετά το γάμο ακολουθεί το γαμήλιο τραπέζι και οι ευχές προς τους νεόνυμφους. Φυσικά δεν πρέπει ποτέ να λησμονείται το στοιχείο του αγώνα και της θυσίας που υπάρχει στο γάμο.

8) Οι λαμπάδες

Το άναμμα κεριών ή λαμπάδων μέσα στα πλαίσια της προσευχής στην Ορθόδοξη παράδοση, συμβολίζει το φως του Χριστού, που φωτίζει και αγιάζει κάθε «άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον» (Ιωάν. 1,9). Συμβολίζει επίσης και τις φλόγες της Πεντηκοστής.

Οι λαμπάδες έρχονται σβησμένες στην Εκκλησία, και φεύγουν αναμμένες. Κινούνται πάντοτε μπροστά από το ζευγάρι, συμβολίζοντας το φως του Χριστού, που παίρνουν από το μυστήριο του γάμου που θα φωτίζει το δρόμο τους, στην καινούργια τους ζωή, όπως και στο Βάπτισμα.

Σχέσεις συζύγων στο χριστιανικό γάμο

Οι σχέσεις των συζύγων στον χριστιανικό γάμο στηρίζονται στην αμοιβαία αγάπη και ισοτιμία. Όταν δύο άνθρωποι, ένας άνδρας και μία γυναίκα, αποφασίζουν να ζήσουν μια ολόκληρη ζωή μαζί, πραγματοποιούν ένα μεγάλο τόλμημα. Ο γάμος δεν είναι δεσμά που επιβάλλει ο ένας στον άλλο, ούτε συμβίωση αμοιβαίας υποκρισίας. Ο γάμος πρέπει να βιώνεται ως βεβαίωση της ελεύθερης αυτοπροσφοράς των δύο συζύγων, ως υπέρβαση του εγωισμού και ως πραγμάτωση της κοινωνίας αγάπης. Με αυτές τις προϋποθέσεις λοιπόν είναι αδύνατο να μετατραπεί ο γάμος σε καθεστώς ρουτίνας ή σε βασανιστική και υποκριτική συμβίωση.

Ο γάμος είναι κοινωνία αγάπης. Χωρίς την αγάπη ο γάμος μεταβάλλεται σε συμβατική και βασανιστική συμβίωση. Στο γάμο ο άνδρας και η γυναίκα δεν είναι κάποιος άνδρας ή κάποια γυναίκα, αλλά μοναδικά και ανεπανάληπτα πρόσωπα που συγκροτούν το ζεύγος. Στηρίζει ο ένας τον άλλο, βοηθά ο ένας τον άλλο για την επίτευξη του κοινού σκοπού.

Ο απόστολος Παύλος στην προς Εφεσίους επιστολή του, μεταξύ άλλων, καθορίζει και τις σχέσεις άνδρα και γυναίκας μέσα στο γάμο: « ...Όπως όμως η Εκκλησία υποτάσσεται στον Χριστό, έτσι και οι γυναίκες πρέπει σε όλα να υποτάσσονται στους άντρες τους. Οι άντρες να αγαπάτε τις γυναίκες σας, όπως ο Χριστός αγάπησε την Εκκλησία και πρόσφερε τη ζωή του γι' αυτήν.... Οι άντρες οφείλουν να αγαπούν τις γυναίκες τους, όπως αγαπούν το ίδιο τους το σώμα.

Ὅποιος αγαπάει τη γυναίκα του, αγαπάει τον εαυτό του και εσείς ο καθένας να αγαπάει τη γυναίκα του όπως αγαπάει τον εαυτό του και η γυναίκα να σέβεται (φοβήται) τον άντρα της» (Εφ. 5, 24-33).

Καταρχήν να τονίσουμε και πάλι ότι ο απόστολος Παύλος ανάγει την ένωση του άνδρα με τη γυναίκα στην ένωση του Χριστού με την Εκκλησία. Έτσι λοιπόν, όπως ο Χριστός αγάπησε και αγαπά την Εκκλησία και θυσιάστηκε για χάρη της, έτσι και ο άνδρας να αγαπά στον ίδιο βαθμό τη γυναίκα του και να είναι έτοιμος να θυσιαστεί γι' αυτήν. Οι άντρες οφείλουν να αγαπούν τις γυναίκες τους, όπως και ο Χριστός την Εκκλησία. Οφείλουν να τις αγαπούν όπως αγαπούν τον εαυτό τους. Αλλά και η γυναίκα οφείλει να υπακούει στον άντρα της, κατά το πρότυπο της Εκκλησίας, η οποία υποτάσσεται στον Χριστό. Η υπακοή αυτή βέβαια πρέπει να γίνεται «εν Κυρίω». Εφόσον δηλαδή αυτό το οποίο προτάσσει ο σύζυγος δεν είναι αντίθετο με το νόμο του Θεού. Το παρεξηγημένο «η δε γυνή ίνα φοβήται τον άνδρα» (Εφ. 5, 33) σημαίνει η γυναίκα να σέβεται και να αγαπά τον άνδρα της και όχι να τον φοβάται, όπως και ο άνδρας καλείται να αγαπά τη γυναίκα του.

Επιλογικά

Ο γάμος είναι μια υπόθεση ζωής. Είναι μια κοινή πορεία δύο ανθρώπων που ενώνουν τις ζωές τους με το ιερό μυστήριο του γάμου. Μια πορεία που αρχίζει εδώ στη γη και έχει σαν τελικό προορισμό τη Βασιλεία του Θεού. Οι σύζυγοι δεν πρέπει να λησμονούν ποτέ, πως κύριος σκοπός του γάμου είναι η σωτηρία τους, καθώς και των παιδιών που θα αποκτήσουν. Φυσικά στην πορεία αυτή θα υπάρξουν και δύσκολες στιγμές, στιγμές λύπης και πόνου. Οι σύζυγοι πρέπει να είναι μαζί στις χαρές, μα και στις λύπες. Στα εύκολα, μα και στα δύσκολα. Όλα μπορούν να υπερνικηθούν με αλληλοστήριξη, αγάπη και βαθιά πίστη στο Θεό.

ὁ ἐν κανῇ γάμος

